

Огнян Панов

СТЕФАН МАВРОДИЕВ

ИГРАЕЩИЯТ ЧОВЕК

HOMO LUDENS

София, 2024

ФОТОСИТЕ В КНИГАТА СА ПУБЛИКУВАНИ
С РАЗРЕШЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛЕН ФИЛМОВ ЦЕНТЪР
И МЛАДЕЖКИ ТЕАТЪР „НИКОЛАЙ БИНЕВ“

Книгата се издава с подкрепата на Младежки театър „Николай Бинев“

80
ГОДИНИ

МЛАДЕЖКИ ТЕАТЪР
Николай Бинев

© Издателство „Изток-Запад“, 2024

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното писмено съгласие на автора и на издателство „Изток-Запад“.

© Огнян Панов, автор, 2024

© Стефан Мавродиев, автор, 2024

ISBN 978-619-01-1508-3

Огнян Панов

СТЕФАН МАВРОДИЕВ
ИГРАЕЩИЯТ ЧОВЕК
HOMO LUDENS

ЖИТЕЙСКА ЛЕТОПИС

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	7
I. Детство	13
II. Варна и операта	21
III. Казармата	27
IV. Висш институт за театрално изкуство	33
V. Пътувания и гастроли	55
VI. Пловдив: приятелства и безкраен празник.....	65
VI. Периодът в сатирата.....	78
VII. Младен Киселов (спасителният план).....	89
IX. Съвместна работа с Андрей Аврамов	107
X. Сватбата	120
XI. Мирослав Белович – „Дундо Марос“	135
XII. „Мера според мера“. Важен период за Мавродиев.....	144
XIII. Кино	158
XIV. Станка Калчева.....	167
XV. Поезия, случки, разсъждения	193
XVI. Режисурата.....	204
XVII. Аскеери	215
XVIII. Моите „бойни“ другари.....	221
XIX. Мавро и българското правосъдие.....	227
XX. Аз, Фойербах.....	233
Рецензии от страната и чужбина	237
Другите за Мавро.....	257
Фотоалбум.....	318
Епилог.....	339
Биографични данни за Стефан Мавродиев	343

ПРЕДГОВОР

Когато четеш този текст, читателю, ще видиш по страниците редове в червено, други в черно, а някъде има бели петна. В червено са радостите, сладките сълзи, в черно – раните, а белите петна... те са нещата, за които Мавродиев не иска да говори.

Странно или не, тук решава той. Това е неговата история, живот, и още по-важно: неговата гледна точка. Всяка страница е номерирана и разписана от него. Като следовател. Всеки има своя представа за „страшното“. Всеки има своите бели петна, страхове и тайни, които си отиват заедно с човека и го намирам за нормално. Ще се връщам и по-нататък към понятията „страшно“ и „красиво“ и ще търся измеренията им в личния живот и професионалната кариера на главния герой. Три са поантите, които ме водят в редовете, които пиша – искреност, уважение и любопитство.

От първата ми среща със Стефан Мавродиев се чувствам като разсъблечена проститутка, която героят дълго не допуска в леглото си. Усещам липсата на доверие. Изненадан е от моето предложение да напиша неговата биография.

Задава многократно въпроса за смисъла от мемоари. Гледа ме недоверчиво. Всички знаем, вълнуващият живот на известните кипи от поуки, съждения, трагедии и шампанско. Но спомените, разкриването и неминуемата равностетка е работа за силни хора, убедени, че оставят в историята дълбока дия. Мавродиев ми припомня, че знае толкова много неща, но... за някои работи няма да говори. Съгласявам се. Като че ли имам избор. Е, още можех да се откажа. И до сега се питам кое беше по-разумно.

Нека отидем в театъра, да помиришем странният дъх на сценичен прах и да надзърнем зад кулисите. Това тайнствено, магическо място пълно с духове и образи, за което малко се говори.

Нали знаете как е, зад кулисите игрите не са честни. Има подмолни тежания... Все такива неща говорят, и то хора отвътре. Но Стефан Мавродиев казва: „Само като дадеш всичко, което имаш, печелиш!“ Ще видим.

Няма съвършени хора. Животът е пъстър. В него има добро и лошо, красиво и грозно, драми и комедии. Всичко е въпрос на гледна точка.

Не знам дали е още в движение пътническият влак от Варна за София, с който е пристигнал Мавродиев в столицата. Но Маврото – да! И е в отлична физическа форма. Тогава носел в картонен куфар русенско варено, бял панталон, черни обувки, морски пясък в кутийка от кибрит, сонетите на Шекспир и бутилка „Плиска“.

Приели го във ВИТИЗ от първия път заедно с бъдещи светила в театъра и киното. Следвала голяма изненада, станал любимец на ненадминатия режисьор Методи Андонов.

Аплодисменти получавал, но имало нощи, в които е искал да се гръмне. Тези подробности са белите петна, за които говори. Осъмвал е по пейките. Безпаметно се влюбвал стотици пъти. Започнал да пише стихове. Към стиховете ще се връщаме до последния ред на тази книга, защото те не само говорят за него, те крещат, те са радост, страдание, болка и безумие. Театър, живот и измислици.

Една актриса от онова поколение промълви: „Той може да изиграе всичко, гениален е!“ Понятието отекна тревожно в главата ми като изтървана монета.

Животът на Стефан Мавродиев е непосредствен, земен, пъстър, но и клокочещ от театрална страст. От една страна Мавродиев е на сцената с цялото си сърце, а от друга – като Чарлс Буковски, неистово крещи: „Ставай, копеле! Плисни лицето си със студена вода и хайде да отиваме да купим понясваме!“

Като хамстер в клетка, артистът не спира да върти колелото. Посивял, потънал в сценичен прах, отдаден на приятелства и любимото изкуство, рошав, но винаги неспокоен и търсец, Мавро пие всеки ден заслужената си малка наливна бира в „Тройка“ на „Асен Златаров.“

Легендите говорят, че поетесата Миряна Башева метафорично е определила Стефан Мавродиев като „скала на свлачище“, но от това поетично сравнение нищо не става по-ясно. Всяка дума от бъдещата биографична

сага ще бъде гледана с голяма лупа, за да бъде сто процента „неговата истина“. Признавам, че в балканските ми представи един мъж не говори ли за жени, алкохол и сбивания, какъв мъж е. Какви спомени ще има. И кой и защо ще ги чете. На всичко отгоре да опишеш един осемдесет годишен живот в броени страници е невъзможно. Почти невъзможно.

Няколко дни след смъртта на режисьора Рангел Вълчанов дъщеря му дошла при Мавродиев. Малко преди да умре, казала тя, баща ми рече – намери Маврото и му кажи непременно, непременно, че той е единственият, който...

Ще си позволя волност. Ще довърша изречението в последния ред на книгата, не само защото съм изпитвал подобно усещане и още нямам сили да го напиша.

Огнян Панов